

Szanowny Pan
dr Jarosław GOWIN
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Premierze!

W odpowiedzi na pismo ozn. DP.ZLS.1201.33.2016 z dnia 6 października 2016 r., Krajowa Reprezentacja Doktorantów przedstawia następujące uwagi do przedłożonego do zaopiniowania projektu rozporządzenia:

1) KRD pozytywnie przyjmuje zwiększenie w składniku studencko-doktoranckim S_i (załącznik nr 1, ust. 3, pkt 1) wagi dla uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich pobierających stypendium, o którym mowa w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz.U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.; dalej: P.s.w.) do 6,0. Jednak waga ta może być nadal niewystarczająca, zważywszy na dodawany w procedowanym równolegle projekcie nowelizacji ustaw art. 195a P.s.w., z którego wynika konieczność przyznania przynajmniej połowie doktorantów stypendium doktoranckiego. Należy podkreślić, że skumulowane konsekwencje zmian mogą przyczynić się do powstania trudności finansowych, w szczególności w uczelniach kształcących głównie w dyscyplinach, dla których współczynnik kosztocłonności wynosi 1 lub 1,5 co pomimo zmniejszenia naboru może dodatkowo skutkować brakiem wzrostu liczby stypendiów przyznawanych obecnym uczestnikom studiów doktoranckich.

KRD sugeruje ustalenie wagi dla uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich pobierających stypendium, o którym mowa w art. 200 ust. 1 P.s.w. na poziomie 7,0 (słownie: siedem).

2) KRD podnosi konieczność doprecyzowania w definicji współczynnika $Ld_{styp_d,i}$ określonego w składniku studencko-doktoranckim (załącznik nr 1, ust. 3, pkt 1), jakiej grupy pracowników dotyczy wykluczenie. Obecne brzmienie regulacji skutkuje wykluczeniem wszystkich doktorantów pozostających w stosunku pracy z i-tą uczelnią akademicką. W opiniowanym projekcie wykluczenie to jest niezależne od charakteru pracy wykonywanej przez doktoranta (nauczyciel akademicki, pracownik administracyjny,

---

pracownik inżynierjno-techniczny, pracownik obsługi) oraz wymiaru czasu pracy. W naszej ocenie wykluczenie to jest zasadne tylko w przypadku doktorantów zatrudnionych w charakterze nauczyciela akademickiego w wymiarze czasu pracy przekraczającym $\frac{1}{2}$ etatu. W innym przypadku doprowadza to do zmniejszenia dotacji w związku z zatrudnieniem doktoranta choćby w granie na szcztątkowym etacie (np. o wynagrodzeniu choćby 500 zł na miesiąc) lub zatrudnienia na części etatu na stanowisku administracyjnym bądź technicznym. Praktyka i analiza regulaminów stypendialnych wskazują, że uczelnie nie chcą przyznawać stypendiów doktoranckich doktorantom zatrudnionym na takich etatach. Doktorant i-tej uczelni pozostający z nią w stosunku pracy może zostać uwzględniony we współczynniku kadrowym tylko wtedy, gdy jest zatrudniony w charakterze nauczyciela akademickiego – z wagą równą wymiarowi etatu. Przy zatrudnieniu doktoranta w niepełnym wymiarze czasu pracy, środki uzyskane przez uczelnię w składniku Y_i zwykle nie są w stanie pokryć kosztów stypendium doktoranckiego.

3) Proponowany wskaźnik umiędzynarodowienia uczelni W_i (załącznik nr 1, ust. 3, pkt 4) nie gratyfikuje tych uczelni, które szczególnie dbają o przyjmowanie studentów i doktorantów z uczelni zagranicznych. Zadanie to jest znacznie trudniejsze do realizacji oraz zdecydowanie kosztowniejsze niż wysyłanie studentów i doktorantów do uczelni zagranicznych. Jednocześnie należy podkreślić, że od szeregu lat występuje wyraźne niezrównoważenie powyższych strumieni studentów i doktorantów (przeważają wyjazdy z Polski). Trzeba również zwrócić uwagę na fakt, że obcokrajowcy odbywający studia w uczelniach polskich stają się ambasadorami naszego kraju, rozumiejąc kulturę oraz bieżące problemy.

4) Należy zwrócić uwagę na nie relewantność wskaźnika jakości dydaktycznej d_i (załącznik nr 1, ust. 3, pkt 1) do jego funkcji – w przypadku uczelni prowadzących kształcenie na wielu kierunkach o bardzo zróżnicowanym poziomie, wynik w zasadzie ma charakter przypadkowy, bowiem jest wyznaczany dla uczelni jako całości, nie zaś dla poszczególnych kierunków studiów. Rezultat jest więc uśrednieniem rzeczywistej jakości dydaktycznej.

5) Wskaźnik potencjału naukowego Y_i (załącznik nr 1, ust. 3, pkt 2) w proponowanym kształcie prowadzi do przypadkowych rezultatów w grupie uczelni artystycznych, bowiem kategoria naukowa posiadana przez poszczególne jednostki nie uwzględnia najważniejszego dla tej grupy uczelni aspektu działalności – poziomu artystycznego i dydaktycznego. W związku z powyższym pożądanym jest przyjęcie dla uczelni artystycznych jednolitego wskaźnika $Y_i = 1$.

Widoczny jest błąd w założeniach do algorytmu – wyliczanie różnych parametrów dla uczelni jako całości, gdy tymczasem w uczelniach akademickich funkcjonują jednostki (wydziały) bardzo zróżnicowane, w tym kształcące i prowadzące działalność w zakresie sztuki, czy medycyny. Algorytm w proponowanym kształcie powoduje uśrednianie rezultatów, co rzutować będzie w sposób nie do końca odzwierciedlający rzeczywistość na poziom finansowania poszczególnych uczelni.

Należy ponadto podkreślić, że zaplanowana data wejścia w życie opiniowanego projektu rozporządzenia (1 stycznia 2017 r.) uniemożliwia uczelniom dostosowanie się w jakimkolwiek zakresie do założeń projektu, gdyż w chwili obecnej uczelnie nie mogą już ani zmienić liczby studentów, ani zatrudnionej kadry, ani też oceny parametrycznej jednostek naukowych. Rozporządzenie w sposób zasadniczy zmienia sposób finansowania uczelni, bez odpowiedniej *vacatio legis*. Przy ustalaniu *vacatio legis* należy brać pod uwagę przede wszystkim zakres regulacji i treść nowych przepisów, które to czynniki decydują o wadze i rozmiarze zmiany istniejącej sytuacji prawnej oraz stopniu ich ingerencji w ukształtowaną sytuację prawną adresatów. Wydłużenie okresu wejścia w życie przepisów powinno nastąpić zawsze wtedy, gdy wprowadzane są nowe instytucje lub zmiany o istotnym zakresie ingerencji i potrzeba czasu, aby przygotować się do ich realizacji. Zasada odpowiedniej *vacatio legis*, wywodzona z art. 2 Konstytucji RP, ma na celu zapewnienie poszanowania tzw. interesów w toku, stworzenia adresatom wprowadzanych lub nowelizowanych norm – prawnych i faktycznych możliwości dostosowania się do sytuacji wyznaczanych przez nowe normy (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 1999 r., sygn. akt K 4/99, OTK 1999 Nr 7, poz. 165). Wprowadzenie algorytmu w przedłożonej do zaopiniowania wersji zawiera pewne elementy stabilizujące sytuację finansową uczelni w postaci stałej przeniesienia z roku poprzedniego C oraz maksymalnego progu spadku otrzymanej dotacji na poziomie 5%, jednakże może się to okazać niewystarczające dla zapewnienia równowagi finansowej poszczególnych uczelni. Dlatego za pożądane należy uznać odroczenie daty wejścia w życie opiniowanego projektu o rok. Będzie to miało szczególne znaczenie dla uczelni w mniejszych ośrodkach akademickich i o trudniejszej sytuacji finansowej.

Z wyrazami szacunku,

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Reprezentacji Doktorantów

mgr inż. Michał Gajda